

میزگرد مرداد ماه با عنوان : "میزگرد اخلاق و آموزش عالی" سخرانان: دکتر غلامرضا ذاکر صالحی و دکتر ناصرالدین تقویان

دکتر غلامرضا ذاکر صالحی، دکتری حقوق و عضو هیئت علمی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی:

ایده من بازگشت به دانشگاه است.

بامطالعه عقبه تجربه‌های آموزشی و علمی و دانشگاهی در دنیا چنین به دست می‌آید که از آغاز دانش و اخلاق باهم پیوند داشتند. منتها در برخی سنت‌ها مانند سنت آکسفورد و کمبریج و همبولت و مانند آن نوعی استمرار سنت علمی وجود دارد و اخلاق آن‌هم به دوره‌های متأخر منتقل شده است. دو ارزش مهم دانشگاهی عبارت‌اند از: استمرار و تمایز هویتی

مطالعات نشان می‌دهند که در جامعه ایرانی، چه جندی‌شاپور را در نظر بگیریم و چه نظامیه بغداد را چه مراکز علمی جدید را هم مشکل "استمرار" دارند و هم مشکل "تمایز هویتی".

متأسفانه مقام دانشگاه در ایران به‌ویژه در دوره‌هایی بسیار تنزل اتفاق افتاد امروزه مراکزی داریم که نام دانشگاه دارند اما هویت آکادمیک نداریم. از جمله واحد دانشگاهی داریم که در طبقه فوقانی یک رستوران اکبر جوجه مجوز گرفته و فعالیت می‌کند!

ما باید از دانشگاه تقلبی و غیر اصیل برگردیم به ایده دانشگاه اصیل و واقعی.

ریشه مشکل ما فهم ناقص از دانشگاه است، این مشکل باید حل شود.

سه فرهنگ موجود در دانشگاه: ۱- مدیریتی ۲- اپراتوری ۳- فرهنگی علمی

دکتر ناصرالدین علی تقویان، دکتری فلسفه و عضو هیئت علمی پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی:

مسئله اخلاقی، مسئله سوژه انتخاب‌گر است.

از منظری دیگر اخلاق موضوعی مرتبط با ساختار اجتماعی است.

وقتی از اخلاق دانشگاهی سخن می‌گوییم یعنی از این امر پرسش می‌کنیم که چگونه ساختاری بر دانشگاه حاکم است که منجر به پیوند باخلاق یا گریز از اخلاق شده است. من معتقدم نیت و هدف ایجادکنندگان دانشگاه مدرن در ایران هرچه بوده، علم و تولید علم نبوده است. بر اساس یک دیدگاه وظیفه تولید منزلت هدفی بوده که در دوره قاجار و آغاز پهلوی اول برای تأمین آن دانشگاه ایجاد شد. از نظر من انجام "راند سکولاریزاسیون" هدف و کارکرد مورد انتظار از دانشگاه مدرن در ایران بوده است.

مراد از سکولاریزاسیون "قطع ید کلیسا از اموال عمومی" بوده است که البته حامل نوعی پارسایی است. بر اساس این دیدگاه دانشگاه مدرن در ایران در خدمت دولت مدرن و رسالت آن بوده است. رسالت دولت مدرن عمومی کردن امتیازها و سرمایه‌هایی بود که بیش از آن در اختیار خواص بود. این آن چیزی است که من آن را پارسایی ذیل روشنگری مدرن می‌نامم. از جمله کارکردهای پدیده مشهور "کنکور" فعال کردن پارسایی معطوف به رفع تبعیض و گسترش عدالت است.

یک موضوع مهم و شایسته تأمل هم در ایجاد دانشگاه زمان پهلوی اول و هم زمان بازگشایی دانشگاه در این شرایط پس از انقلاب، پدیده موازی‌ای مانند مسئله حجاب با مسئله نهاد علم و تلقی از دانشگاه هم قابل مطالعه‌اند که این بحث ما را به موضوع اخلاق جنسیت و دانشگاه وارد می‌کند که در جای خود باید بدان پرداخت.

